

Reisverslag maart 2017

Zaterdag 11 maart

Het begint bijna een gewoonte te worden: vroeg vertrekken bij Jerry om naar Roemenië af te reizen. 5.00 uur stipt rijden we weg. Een zonovergoten dag wordt het. We kunnen overal goed doorrijden, geen files, geen oponthoud. En we genieten van het mooie weer en de omgeving om ons heen. Het lijkt wel vakantie... maar dat is het natuurlijk niet.



Sterker nog: we zullen deze reis starten met het bezoeken van een begrafenis. Want vrijdagmorgen, al vroeg in de ochtend kwam het bericht door van het overlijden van Victor Deac. Victor was de schoonvader van onze contactpersoon Tavy en ook de schoonvader van onze tolk Ramona, beiden uit Oradea. Een erg triest en verdrietig bericht, want Victor was de donderdag ervoor 56 jaar geworden... De begrafenis is zondagmiddag al.

En dus zal onze reis anders verlopen dan we van te voren hebben kunnen bedenken. We zouden immers in Petrosani starten, en pas in de loop van de week naar Oradea gaan. En daar zouden we overnachten in het huis van Victor en zijn vrouw Veta. Maar we starten nu met een begrafenis op zondagmiddag. En waar we gaan overnachten van zondag op maandag? We weten het niet, dat zullen we ervaren. "Het is geregeld" krijgen we door vanuit Roemenië. Want welkom zijn we, ondanks het trieste nieuws. Zo welkom, dat gevraagd wordt aan Jerry of hij ook één van de sprekers wil zijn bij de begrafenisdienst. Er zijn immers ook de nodige vriendschappen ontstaan in het verleden.

Met pastor Stoica uit Petrosani is ook contact. Ook hij zal zondag in Oradea zijn. Er wordt een punt afgesproken waar we elkaar zullen ontmoeten zodat we gezamenlijk verder zullen reizen naar de plaats waar de begrafenis zal plaatsvinden..



En dus... rijden we op deze zaterdag met mooi weer en met onze gedachte bij hetgeen komen gaat door Duitsland en Oostenrijk richting de Hongaarse grens, naar het inmiddels vertrouwde hotel Paprika. Daar komen we iets na 17.00 uur aan. 1215 km verder in 12 uur, een prima reis. Na een goed diner trekken we ons terug op de hotelkamer, want Jerry heeft nog wat voor te bereiden voor morgen. Daarnaast: als we op tijd bij de begrafenis aanwezig willen zijn, zullen we zondagmorgen vroeg moeten

vertrekken: 4.30 uur uiterlijk. Want we hebben een nadeel: in Roemenië is het een uurtje later. We verliezen dus een uur zodra we daar de grens over rijden. Maw: we zullen op tijd onze rust moeten pakken. En dat doen we dus ook.

Zondag 12 maart

4.30 uur hebben we niet gehaald. Het is 5.00 uur geworden. Het is drukker dan verwacht op de snelweg richting Budapest, best veel verkeer op zondagmorgen op dit vroege tijdstip. Maar doorrijden kunnen we wel. Rond 6.30 uur passeren we met een ontluikend ochtendzonnetje Budapest. Kort na Budapest pakken we even een stop, voor o.a. een kop koffie.

Vervolgens hebben we kort na Budapest geen snelweg meer, maar gaan we over de 'poesta's', de enorme uitgestrekte velden landbouwgrond, naar Roemenië. Daar komen we rond 10.00 uur, plaatselijke tijd 11.00 uur bij de grens aan. Ook bij deze grensovergang kopen we eerst een vignet voor de auto en wisselen we wat euro's voor Roemeense Lei.



Met pastor Stoica wordt telefonisch contact gezocht. Hij beantwoordt de telefoon kort, want "I'am preaching". Wat blijkt achteraf: hij heeft zijn gehoor aangegeven dat er een belangrijk telefoontje binnen komt die hij toch echt even moet beantwoorden. "Special guests today". En laat zijn gehoor (een paar honderd man) dus even wachten om ons telefoontje te beantwoorden....

Rond 11.45 uur komen we zijn "Yellow cab" tegen en rijden achter hem aan naar het dorp Tasad waar de begrafenis is. De herdenkingsdienst vindt plaats bij de woning, in de buitenlucht op de binnenplaats. Een voorzichtige schatting gaat uit van rond de 400 bezoekers... Als bezoekers uit Nederland én omdat Jerry één van de sprekers is, krijgen we



een zitplaats toegewezen naast de pastors. Met hen gaan we ook lopend voorop in de lange stoet naar de begraafplaats, 2 km verderop. Nadien komen de bezoekers samen in het dorpshuis/cultuurhuis. Daar krijgt iedere gast een maaltijd van soep, brood en sermale voorgezet. Het voelt bijzonder om hier bij te zijn, bij te mogen zijn. Maar we merken ook dat onze aanwezigheid bijzonder op prijs wordt gesteld.

Waar gaan we overnachten? Dat blijkt goed geregeld te zijn, bij de ouders van één van de schoonzonen van de familie Deac. Daar zijn we van harte welkom, er zijn voor ons 3-en (want ook pastor Stoica uit Petrosani blijft hier overnachten) drie kamers vrijgemaakt. Over gastvrijheid gesproken, die is hier enorm! Uiteraard krijgen we hier ook van alles voorgeschoteld. De avond brengen we al pratend met de gastheer, gastvrouw en pastor Stoica door.



Maandag 13 maart

De maandag start met een goed ontbijt. Het lijkt wel een 4 gangen menu met taart na. En nog is er de bezorgdheid of je wel genoeg hebt gehad, of ze je wel genoeg te eten hebben aangeboden.



Rond 9.00 uur komt Tavy ons ophalen om gezamenlijk naar het depot te rijden waar de afgelopen week het transport is afgeleverd. Want daar staan ook de goederen die we vandaag gaan meenemen in de bus van pastor Stoica naar Petrosani.

Ook alle pootdappelen uit Nederland treffen we daar aan. 12 zakken daarvan gaan mee in de bus. Een best gewicht; en dan komen ook nog de overige dozen er bij. Zoals bijv. de brillen die vanuit Nederland door Specsavers Almelo zijn meegegeven. Maar...alles gaat mee. Pastor Stoica en Jerry gaan samen in de bus en Dinant krijgt de opdracht "follow my yellow cab". En zo rijden we door het Roemeense land op een zonnige maandag naar het zuiden. Onderweg stoppen we voor een bezoek en lunch in Lugoj waar de pastor nog een bezoekje heeft gepland met de vader van zijn schoonzoon. En die heeft op zijn beurt de pastor van de plaatselijke kerk meegebracht die op zijn beurt ons graag de plaatselijke christelijke school wil laten zien. Kortom: een kort bezoekje duurt wat langer..... Rond 18.45 uur komen we aan in Petrosani bij het huis van pastor Stoica en zijn vrouw Lydia. Als eerste wordt er gegeten. En direct daarna starten we onze bezoeken. Drie staan er voor vanavond gepland.



Als eerste bezoeken we een mevrouw die morgen, dinsdag 14 maart, richting Bukarest zal gaan omdat ze deze week daar geopereerd zal worden. De orthese om haar been zal dan verwijderd worden. Uiteraard ziet ze er tegenop, het zal een zware operatie zijn waarvan de arts niet heeft kunnen aangeven hoe lang deze gaat duren; hij weet niet wat hij allemaal gaat tegenkomen omdat de orthese in het buitenland, in Zwitserland is aangebracht. De operatie kost het nodige. En de middelen daarvoor ontbreken. We kunnen haar een bedrag overhandigen, vanuit Nederland meegekregen, waardoor de operatie door kan gaan. Dat is voor nu een grote zorg minder.

Ons tweede bezoek is aan Maria die in haar appartement kinderen opvangt. Eén van die kinderen, een meisje, is zwaar gehandicapt. Alle kinderen hebben een eigen verhaal waarom ze niet bij de ouders, moeder of vader zijn. En als je de verhalen hoort en kijkt naar de toekomst... dan wordt je stil. Want die toekomst is onzeker. Hoe zal die er uit zien? Hoe lang kan Maria nog voor ze



zorgen? Maar voor nu heerst er 'thuis' rust, reinheid en regelmaat. En dat zie je aan alles. De kinderen zijn spontaan, hartelijk, open. Een gezamenlijke foto is snel gemaakt. We blijven wat langer, want een kort bezoek doet geen recht aan hetgeen ons verteld wordt. Maar ook omdat we horen dat er weinig bezoek komt, ondanks (of is het dankzij?) hetgeen ze doet.

Ons laatste en derde bezoek gaat naar een jonge weduwe, Petronella. Ze is in oktober vorig jaar, op haar 30^e voor de tweede keer weduwe geworden. Om 22.30 uur komen we daar aan. Het kan allemaal hier in Roemenië, we zijn 'ten alle tijden' welkom, letterlijk op deze avond. In november jl. is haar derde kindje geboren. De vader van deze baby is kort voor de geboorte overleden. Er is bijzonder goed nieuws te melden: ze heeft van een erg rijke ondernemende familie een appartement 'om niet' gekregen. Ze kennen de situatie van Petronella en hebben besloten, net als onze stichting gedaan heeft, om te helpen. Het appartement staat inmiddels op haar naam. En vóór de pasen zal ze naar dit 2-kamer-appartement verhuizen. Het is inmiddels opgeknapt en geschilderd en zo goed als klaar om er in te trekken.



Met de baby, een jongetje, gaat het goed. En de moeder ziet er beter uit dan toen we haar voor het eerst, kort na de begrafenis van haar tweede man, ontmoeten. Maar, wordt er bij gezegd, dat is 'de buitenkant'. De pijn en het verdriet zijn er nog steeds. Dat zal nog de nodige tijd kosten. Maar we zien dat alle hulp, zoals die vanuit de stichting én vanuit de plaatselijke gemeente is gestart, op korte termijn al een goede verbetering heeft gebracht in haar 'toekomst plaatje'. En dat is mooi om te zien!

Dinsdag 14 maart

8.00 uur ontbijt, 9.00 uur vertrek gaf pastor Stoica aan. Het ontbijt glimlacht ons letterlijk tegemoet. Een smiley is aangebracht op een gebakken ei. Het vertrek is toch wat later: 9.30 uur. Door de canyon verder naar het zuiden. Het zal waarschijnlijk een lange dag worden. Tijd genoeg om achter in de bus, tijdens de rit, dit verslag bij te werken...

Rond 12.00 uur komen we aan bij een familie, in de heuvels ver ten zuiden van Petrosani. Een aantal kinderen zijn naar school, een aantal thuis. Een bekende familie, al lange tijd is onze stichting bij hen betrokken. Op vele fronten is al hulp verleend en door de jaren heen zie je wat dit voor hen heeft betekend. Veel doen ze zelf: groente verbouwen, brood bakken, varkens en kippen houden/grootbrengen. Dinant is hier vaker geweest,



en de kinderen herkennen hem nog van het vorige bezoek. De spelletjes van toen moeten herhaald worden. Uitdagen kunnen ze...het is leuk om te zien hoe de kinderen reageren op onze komst: spontaan, open, vrolijk. En ook voor vandaag geldt: zonder gegeten te hebben kom je hier niet weg. En er is behoefte vanuit de ouders om te vertellen. Over wat hen bezig houdt, waar problemen zijn, maar ook welke leuke dingen ze meemaken. De winter was streng horen we. Tot -24 graden toe en een halve meter sneeuw (in de heuvels komen we restanten sneeuw tegen). Water befrist in het huisje. Isolatie zoals we dat in Nederland kennen hebben ze hier niet. Dus wordt het nodige hier in de winter beschermd met veel doeken en dekens. Deze winter was overigens een strenge, vele jaren zo niet voorgekomen in Roemenië.



De kinderen zullen en moeten nog even stoeien, vooral één van de kleine jongens is een mannetje dat graag uitdaagt en een mooie schaterlach heeft. En het plezier dat je ze op deze wijze kunt bezorgen is gewoon leuk. Ook pa en ma hebben er schik aan en vinden het leuk dat er aandacht voor hen is. Na 2,5 uur bezoek vertrekken we weer. Een rit van een klein uurtje naar een tweede familie, waar zeer waarschijnlijk onze komst met een maaltijd al is voorbereid. Want pastor Stoica zorgt er wel voor dat men weet dat wij komen. Gezien afstand en tijd is dat ook nodig.

Iets anders: deze reis proberen we via Facebook direct te delen met iedereen die onze stichting volgt. Wat opvalt is dat de berichten veel gelezen worden. En dat we veel mensen bereiken volgens de statistieken van Facebook. Een aantal foto's proberen we te plaatsen, maar niet alles leent zich om te kunnen plaatsen.

Het tweede bezoek van deze dinsdag gaat naar een gezin waarvan 4 kinderen thuis zijn en 4 kinderen of in het buitenland of elders in Roemenië verblijven. Wat we horen is dat er sinds november veel problemen op hun pad terecht zijn gekomen waardoor ze de nodige schulden hebben moeten maken. Een overlijden in de familie is hier debet aan, maar ook de strenge winter heeft onverwachte kosten opgeleverd. Er is bijna dubbel zoveel brandhout nodig geweest, door de vorst is het water bevroren, er zijn de nodige (studie)kosten voor de kinderen. Dat heeft hen doen besluiten om de koe die mede via de stichting is aangeschaft te verkopen. Dat zorgt enerzijds voor middelen om schulden te lenigen maar anderzijds zijn er geen kosten voor voer etc. voor de koe. Een moeilijk besluit voor de ouders van dit gezin. En ondanks de



problemen en schulden krijgen we ook hier een maaltijd geserveerd. Weigeren doe je niet, maar het smaakt toch anders wetende dat ze niets hebben om van te leven, wetende dat de sponsorbijdrage via de stichting de belangrijkste bron van enig 'inkomen' is op dit moment. Want werk vinden is moeilijk voor de vader, dat is de afgelopen maanden niet gelukt. De maaltijd wordt opgeluisterd door muziek van één van de kinderen: hij speelt panfluit. Ons bezoek aan dit gezin is ongeveer twee uur en we vertrekken dan ook rond 17.30 uur richting Petrosani, een rit van ongeveer 2,5 uur.

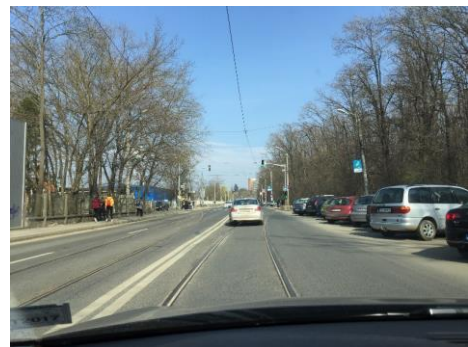


Op de terugweg wordt er nagepraat over het laatste bezoek, over de problemen die ons verteld zijn. We analyseren met ons 3-en wat de oorzaken zijn, welke keuzes gemaakt zijn. Niet om een oordeel te hebben, maar om de feiten op een rij te zetten. En vooral om te kijken wat er gedaan kan of moet worden.

Bij terugkomst staat de (beter gezegd: weer een) maaltijd klaar. En na de maaltijd praten we samen met Lydia, de vrouw van pastor Stoica door over ons laatste bezoek. Zij geeft aan ook te willen/zullen helpen in de oplossing voor dit gezin.

Woensdag 15 maart

Vandaag zijn er verkiezingen in Nederland. Zowel Jerry als Dinant hebben hun partner gemachtigd om te stemmen. Dus dat komt goed. Deze dag zal wat minder hectisch zijn dan de voorgaande dagen. We hebben twee doelen: een bezoek afleggen in Timisoara en vervolgens doorrijden naar Oradea. Dat betekent 375 km. over voornamelijk provinciale wegen. En dat schiet niet altijd op.



Maar beide doelen worden behaald. We komen rond 12.00 uur op ons bezoekadres in Timisoara aan en rijden daar tegen 16.30 uur weer weg om vervolgens rond 19.15 uur in Oradea te zijn. We zijn welkom in het appartement van Veta in de stad. Tavy, onze contactpersoon, zijn vrouw en kinderen, onze tolk Ramona maar ook andere familieleden zijn aanwezig. We krijgen ook hier eerst te eten. Na het eten wordt de agenda voor de komende dagen vastgesteld. Het lijkt een vol programma te worden.

Uiteraard is er ook gelegenheid om even bij te praten. Waaronder de begrafenis van afgelopen zondag. En uiteraard volgen we het nieuws over de verkiezingen in Nederland.



Donderdag 16 maart

Ook deze ochtend start met een ontbijt. Klaargemaakt door Veta. Wat een kracht straalt zij uit. Diep respect.... Vorige week donderdag was Viktor jarig, vorige week vrijdag overleden, afgelopen zondag de begrafenis en nu heeft ze het ontbijt voor ons, als haar gasten, klaargemaakt.

Van Tavy horen we dat de Roemeense pers melding maakt van de uitkomst van de verkiezingen in Nederland. En ook wij checken het online nieuws uiteraard even. Maar moeten al snel over tot de orde van de dag: de nodige bezoeken afleggen.

Ons eerste bezoek gaat richting het noorden. Naar een familie die sinds november 2015 in het sponsorprogramma is opgenomen. Bij het eerste bezoek van Dinant aan Roemenië is deze familie in het sponsorprogramma opgenomen. In november 2016 hebben we gezien dat er gestart is met een nieuwe aanbouw bij de woning. We zien nu dat de ingang van de woning beschikt over een overkapping en dat de kachel vernieuwd is zodat de nieuw geplaatste radiatoren ook gebruikt kunnen worden. De winter was streng, maar hier was voldoende hout uit het bos beschikbaar. En dankzij de nieuwe kachel was er ook voldoende warmte in de woning. De meegebrachte kaart van de sponsorfamilie wordt voorgelezen en vertaald. En ook de dozen met goederen worden overhandigd evenals een zak met pootaardappelen. De vorderingen in de verbouw worden bekeken terwijl Dinant met de kinderen wat aan het spelen is. We horen dat er sinds de verbouwing ook sprake is van diefstal van het terrein en dat er daarom een waakhond actief is. Het beestje gromt gevaarlijk en maakt in ieder geval genoeg lawaai.



We zien ook dat de dozen met goederen al zijn opengemaakt waarbij het kinderspeelgoed al snel ontdekt is. Het is mooi om te zien dat de moeder een grote glimlach op haar gezicht heeft als ze ziet hoe blij de kinderen hier mee zijn.



Omdat dit gezin relatief ver weg woont wordt er aansluitend een kop koffie gedronken in het nabij gelegen restaurant om vervolgens een zak met aardappelen en wat goederen weg te brengen naar een oma die twee kleinkinderen verzorgd. Onze komst is blijkbaar verwacht want we krijgen prompt een aantal klaargemaakte en gereedstaande zakken met gepelde walnoten mee voor thuis.

We rijden terug naar Oradea om vervolgens een bezoek af te leggen bij een jonge vrouw die, inmiddels 17 jaar geleden, een auto ongeluk heeft gehad en nu gehandicapt is. Direct bij aankomst krijgen we van haar ouders eerst te eten voordat we met de bedlegerige jonge vrouw kunnen spreken. Ook hier weer: wat een gastvrijheid!

We blijven hier ongeveer 1,5 uur, maar de tijd gaat zo snel dat het afscheid eigenlijk te snel is. Maar er staan nog meer bezoeken gepland. We moeten verder. Eerst wordt de tolk Ramona opgehaald van haar werk. We hebben ons vandaag zonder haar gered, maar nu ze er bij is merken we dat communiceren toch wat makkelijker gaat als er iemand bij is die de engelse taal goed beheerst.

De rit gaat direct door naar een plaats ten oosten van Oradea. Daar bezoeken we twee families en een tehuis waar kinderen worden opgevangen. Wat opvalt is het grote verschil tussen de kinderen die thuis verblijven en de kinderen die in het tehuis zijn. De laatsten zijn open, spontaan, goed opgevoed, en vinden het bezoek leuk. Ook hier legt Dinant contact met de kinderen. Met de kinderen bij de families die we in dezelfde plaats bezoeken is dat lastiger, daar is de gereserveerdheid duidelijk groter.



Ons laatste bezoek brengt ons bij een klein oud huisje naast een flink aantal nieuwbouw villa's. Hier brengen we pootaardappelen naar toe. De jongens zijn buiten aan het voetballen, dus moet er tot grote hilariteit van de kinderen, door Dinant even meegedaan worden. Het plezier dat je hen hier mee doet, is gewoonweg leuk.



We merken dat het aantal bezoeken, het relatief vele aantal kilometers, alle indrukken en informatie vermoeiend is. Bij terugkomst en uiteraard weer een maaltijd wordt er dan ook niet lang nagesproken over de bezoeken. Dat kan wachten tot morgen als we opnieuw veel in de auto zitten. En er is daardoor meer tijd voor contact met de familieleden. En dat wordt ook als goed en prettig ervaren.

Vrijdag 17 maart

Na het ontbijt start onze werkdag met een rit naar het depot om daar de nodige goederen, pootaardappelen en zaden op te halen. Vandaag rijden we naar het zuiden van Oradea. We bezoeken bekende families: als eerste een bejaard echtpaar dat jarenlang voor hun gehandicapte kleinzoon heeft gezorgd. Zij is het leven moe daardoor geeft ze aan. Heftig om te horen, maar je ziet aan haar wat ze met haar opmerking bedoelt. We overhandigen de uit Nederland meegebrachte zelf en we nemen na een kort bezoek afscheid.



Vervolgens bezoeken we een familie waarvan de moeder kanker heeft gehad. Voor haar en haar familie zijn vanuit Nederland diverse zaken meegekomen: medicijnen, kaart en brief, pootaardappelen etc. Kaarten en brieven worden eerst uit het Nederlands naar het Engels vertaald om vervolgens naar het Roemeens vertaald te worden door onze tolk. Wat we horen is hoe corrupt het medisch apparaat in Roemenië is. Daar waar mevrouw recht heeft op een behandeling wordt deze maar voor de helft daadwerkelijk gegeven. Maar wel met de opdracht dat ze overal moet vertellen dat ze de volledige behandeling gekregen heeft. Een aangifte is lopende...

We rijden aansluitend nog iets verder naar het zuiden om een dame te bezoeken waar we pootaardappelen en zaden achterlaten. Vol trots laat ze zien hoe groot de wortelen zijn die ze vorig jaar heeft kunnen oogsten. Ze is ons erg dankbaar voor de goederen uit het voedselproject.



Op de terugweg naar Oradea wordt nog even een bliksembezoek gebracht aan een familie waar we voor de kinderen speelgoed achter laten naast een zak met pootaardappelen. In de stad halen we de dozen op bij het depot die bedoeld zijn voor een familie die vnl. buiten leeft. Ook in de afgelopen strenge winterperiode. Om te horen dat ze blij zijn met de komst van de nieuwe autowasstraat omdat ze daar water kunnen halen dat niet bevroren is, is eigenlijk onvoorstelbaar. Maar anno 2017 hier in Roemenië de harde

werkelijkheid.

Na een snelle lunch in het appartement van Veta gaan we naar het zuidoosten van de stad. Daar ontvouwt zich een prachtig heuvelachtig landschap met aan de horizon besneeuwde bergtoppen. De zon schijnt volop...je waant je bijna met vakantie.

In het plaatsje Rosia bezoeken we een gezin met 11 kinderen. Vader is op het land aan het werk met een aantal van hen, en een paar kinderen zijn de geiten aan het hoeden ergens in de buurt. We treffen dan ook de moeder thuis aan met 6 kinderen. Hier worden een flink aantal kleren, twee zakken pootaardappelen en wat zaden achtergelaten. Het probleem voor dit gezin is de gezondheid van vader. Hij heeft een infectie in zijn been die niet weg gaat. De infectie is inmiddels van het onderbeen naar het bovenbeen gegaan. Er is geen geld voor een fatsoenlijk onderzoek/behandeling. En dat is mede lastig in een land waar het medische apparaat corrupt is, zoals hierboven al eerder aangegeven.



Na dit bezoek trekken we een bergpas over om daar de laatste familie voor vandaag te bezoeken. We zien dat het huisje hier van binnen, ten opzichte van vorig jaar enorm is opgeknapt. De wanden zijn strak getrokken, een nieuwe vloer is gestort... prima verbeteringen die de man samen met een buurman voor elkaar gemaakt heeft. Het gereedschap dat in november is overhandigd is o.a. hiervoor dankbaar gebruikt.



De oudste dochter heeft een vraag voor ons: of we een laptop voor haar kunnen regelen, die heeft ze in de maanden april t/m juni voor haar school nodig. Dit wordt voor de stichting te kort dag, maar later op de avond vraagt Tavy zijn zwager of hij zijn laptop een tijdje kan missen. En zonder nadenken wordt hier direct mee ingestemd. Het blijft bijzonder om zo'n houding van jonge mensen mee te maken. Dat is niet wat je direct verwacht. Petje af, respect.

's Avonds verblijven we bij Tavy en zijn vrouw Annamaria. We eten daar, nemen met elkaar de dag door en bespreken de agenda voor morgen. Morgen nog één bezoek, een lunch ten huize van onze tolk en dan het vertrek naar hotel Paprika in Hongarije, het zit er weer bijna op.

Zaterdag 18 maart

Zoals gezegd: nog één bezoek. Tijdens het ontbijt wordt terloops opgemerkt dat de laptop, waar gisteravond naar gevraagd is en over gesproken is, door genoemde zwager geschonken wordt. De oudste dochter van het laatst bezochte gezin wordt op deze manier snel geholpen. Wat zal ze hier blij mee zijn... en wat een mooi gebaar van deze jongeman die op deze manier laat blijken dat ook hij zijn aandeel wil bijdragen.

Na het ontbijt vertrekken we met Tavy en tolk Ramona rond 10.00 uur. We gaan naar een 1-kamerappartement in de stad Oradea. Dit appartement betreft één ruimte van ongeveer 20m² en een kleine keuken met separaat een badkamertje. Hier verblijven maar liefst 5 volwassenen uit één gezin. De vader van 80 is o.a. hartpatiënt, de dochter van 28 is depressief. Er is geen plaats voor een bed voor de moeder, zij slaapt elke nacht voorovergebogen aan de keukentafel. De situatie 'komt hard bij ons binnen' zoals dat dan gezegd wordt. Er blijken, gelukkig, geen schulden te zijn. Wel gaat het merendeel van het



inkomen (uitkeringen van de staat) op aan medicijnen, waardoor het beschikbare bedrag voor eten te weinig is. En zoals het eigenlijk altijd gaat: we worden geïnformeerd over de situatie, er wordt niets gevraagd... De nodige vragen die we bij elk nieuw project stellen, worden ook deze ochtend gesteld. Soms zijn vragen erg privé, dat zeggen we dan ook. Maar altijd worden de vragen beantwoord zodat we een relatief compleet beeld van de situatie verkrijgen. Hulp is bij dit gezin nodig, hoe, wat en wanneer gaan we bespreken binnen de stichting én met contactpersoon Tavy. Voor we weggaan wordt er een bedrag achtergelaten voor de eerste hulp.

We komen na dit bezoek nog éénmaal samen in het appartement van Veta. We nemen de dagen in Oradea nog een keer door, een samenvatting van alle bezoeken. Om vervolgens afscheid te nemen, de auto in te pakken en samen met Ramona richting haar huis te rijden. Daar zijn we uitgenodigd om samen met haar familie van een maaltijd te genieten voordat we onze terugreis starten. Het vlees is klaargemaakt op de barbecue, ondanks dat het vandaag wat regenachtig weer is geworden. Het smaakt ons uitstekend!



Rond 13.30 uur plaatselijke tijd rijden we weg. We tanken de auto nog even af en gaan op weg naar Hongarije. De grens passeren we om 14.00 uur plaatselijke, dat is 13.00 uur Nederlandse tijd. We doorkruisen Hongarije volledig en komen om 18.00 uur aan bij het vertrouwde hotel Paprika op de grens van Hongarije en Oostenrijk. De 1^e etappe van de terugreis zit erop.



Zondag 19 maart

Om 6.15 uur vetrekken we bij Hotel Paprika in Hongarije. De terugweg begint met regen, regen en nog eens regen. Geheel Oostenrijk door en een groot deel van het zuiden van Duitsland. Pas na Nürnberg wordt het droog. Dat rijdt toch een stuk aangenamer! We stoppen met enige regelmaat voor een kop koffie en een slok benzine voor de auto. De reis verloopt voorspoedig. Het valt ons op dat het, ondanks de zondag, druk is op de snelwegen in Duitsland. Maar we kunnen overal doorrijden. 12 uur later rijden om 18.00 uur Almelo binnen.

We kijken terug op een goede reis. We hebben, opnieuw, veel gedaan, veel gehoord, veel meegemaakt. Met veel informatie én nieuwe projecten komen we terug in Almelo.